

JUHEND

Statistilise aruande esitavad need kohalikud omavalitsusüksused, kus on korraldatud tugiisikuteenuse osutamine ning lapse asenduskodust ajutiselt perekonda andmine. Lapse asenduskodust ajutiselt perekonda andmisel on aruandeesitajaks lapse eestkostev kohalik omavalitsus ka siis, kui asenduskodu asub sellest erineva kohalik omavalitsus alal.

Mõisted

Aruandes kajastatakse nii tasustatud kui ka vabatahtlike tugiisikute poolt osutatavat teenust. Märgitakse KOV-i poolt osutatud ja rahastatud teenus, aga ka teenus, mida KOV ise küll ei osuta, kuid osutatakse teise teenusepakkuja poolt.

Tugiisikuteenuse sisuks on isiku juhendamine, julgustamine või motiveerimine tema kohustuste täitmisel, õiguste teostamisel või toimetulekul raske olukorraga isiku igapäevases elukeskkonnas. Motiveerimist ja julgustamist vajavad kõik tugiisikute kliendid ning osad neist ka juhendamist konkreetsete toimingute (igapäevatööd, asjaajamine, kontaktide loomine jm.) tegemiseks või õppimiseks. Tugiisik abistab last kasvatavat isikut eesmärgiga tagada lapsele hooldamine ning turvaline ja toetav kasvukeskkond. Lapse tugiisiku eesmärk on koostöös last kasvatava isikuga toetada lapse arengut.

Tugiisikuteenuse sihtgrupp jaguneb üldjoontes:

1. Lapse tugiisik on mõeldud eelkõige järgmistele sihtgruppidele: puudega lapsed; sõltuvusprobleemidega lapsed; käitumishäiretega lapsed, eestkoste seadmisel ja eestkostel olevad lapsed, perekonnas hooldamisele suunamisel ja perekonnas hooldamisel olevad lapsed, asendushooldusesse suunamisel ja asendushooldusel olevad lapsed ja turvakodus olevad lapsed.
2. Lastega pere tugiisik on mõeldud last kasvatavale toimetulekuraskustega isikule.
3. Täiskasvanud (täisealise) inimese tugiisik on mõeldud puudega täisealisele, toimetulekuraskustesse sattunud inimesele, eestkostelt, peres hooldamiselt või asendushoolduselt iseseisvasse ellu astunud noorele, ohvrile, kinnipidamiskohast vabanenule jne.

Tugiisikuteenuse osutamiseks KOV-i poolt sõlmitakse kirjalik leping.

Tabel 1.1. Tugiisikuteenuse kasutajate arv sihtgrupi järgi (aruandeaasta jooksul)

Teenuse saaja näidatakse sihtgrupi all, millesse ta kuulus teenuse saamise algushetkel.

Tabeli täitmise aluseks on tugiisiku määramise põhjus. Kui isikul on mitu tabelis toodud põhjust, miks talle on tugiisik määratud, valitakse üks peamine põhjus.

Rida 01 märgitakse last kasvatav isik (üldjuhul lapsevanem), kes sai teenust eesmärgiga tagada tema lastele parem hooldamine, turvalisus või arengut soodustav kasvukeskkond.

Rida 02 märgitakse isik (olenemata vanusest), kes sai teenust haigusest tuleneva abivajadusega. Siin ei ole oluline, kas inimesel on määratud puude raskusaste või ei, kuid oluline on, et tugiisikuteenuse vajaduse põhjustas haigestumine.

Rida 03 märgitakse isik (olenemata vanusest), kes sai teenust füüsilisest puudest tuleneva abivajadusega. Siia kuuluvad need puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse alusel määratud puude raskusastmega teenuse saajad, kellele tugiisiku määramise peamine vajadus ei olnud põhjustatud tema vaimupuudest ja/või psüühikahäirest.

Rida 04 märgitakse isik, kes sai teenust vaimupuudest ja/või psüühikahäirest tuleneva abivajadusega. Siia kuuluvad need puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse alusel määratud puude raskusastmega teenuse saajad, kellel teenuse vajaduse põhjustas domineerivalt vaimupuue ja/või psüühikahäire. Sõltuvusprobleemi ei arvestata siin psüühikahäire hulka.

Rida 05 märgitakse täisealine, kellele teenuse osutamise põhjuseks oli sõltuvusprobleemist tulenev abivajadus.

Rida 06 märgitakse täisealine, kes sai teenust seoses raskest olukorrast tuleneva abivajadusega.

Rida 07 märgitakse täisealised ja alaealised, kes said teenust seoses vangist (vm kinnipidamisasutusest) vabanemisega ning sellega seotud abivajadusega.

Rida 08 märgitakse alaealine (laps), kelle teenuse vajaduse põhjuseks oli eestkoste seadmine või eestkostel olemine ning sellega seotud abivajadus.

Rida 09 märgitakse alaealine või täisealine, kes on alaealisena olnud eestkostel ning saanud teenust seoses eestkoste lõppemisega ning iseseisva elu alustamisega.

Rida 10 märgitakse alaealine, kelle teenuse vajaduse põhjuseks oli perekonnas hooldamise teenusele suunamine või perekonnas hooldamise teenusel viibimine ning sellega seotud abivajadus.

Rida 11 märgitakse alaealine või täisealine, kes oli alaealisena perekonnas hooldamisel ning saanud teenust seoses perekonnas hooldamise lõppemisega ja iseseisva elu alustamisega.

Rida 12 märgitakse alaealine, kelle teenuse vajaduse põhjuseks oli asenduskodusse suunamine või asenduskodus viibimine ja sellega seotud abivajadus.

Rida 13 märgitakse alaealine või alaealisena asenduskodu teenusel viibinud täiskasvanu, kes sai teenust seoses asenduskodust lahkumise ning iseseisva elu alustamisega.

Rida 14 märgitakse alaealine, kes sai teenust seoses turvakodus viibimisest tuleneva abivajadusega.

Rida 15 märgitakse alaealine, kes sai teenust käitumisprobleemidest tulenevast abivajadusest. Siia märgitakse ka sõltuvusprobleemiga, koolikohustust mittetäitvad ja alaealiste komisjoni suunatud alaealised.

Rida 16 märgitakse alaealine, kes elab koos teda kasvatava isikuga (üldjuhul lapsevanemaga) ning kes sai teenust, kuna last kasvatav isik ei suutnud piisavalt tegeleda lapse arengu toetamisega või alaealisele turvalise kasvukeskkonna loomisega. Märgitakse lapsed, kelle puhul on otsustatud määrata tugiisik just lapsele, mitte teda kasvatavale isikule.

Rida 17 märgitakse kõik need tugiisikuteenuse saajad, kelle abivajadus on tingitud põhjusest, mis ei mahu ridades 01 kuni 16 toodud põhjuste alla.

Rida 18 on kokkuvõttev rida, mis võrdub ridade 01 kuni 17 summaga ja selle tehte teeb arvutiprogramm.

Puude liigi määratlemisel kasutatakse tugiisikuteenuse saaja või tema eestkostja ütlusi või tema rehabilitatsiooniplaani, kuhu on puude liik märgitud.

Veerg 2 – näidatakse need tugiisikud, kellega ei ole sõlmitud tugiisiku teenuse osutamise eest tasulist lepingut.

Tabel 1.2 Lapse ja täiskasvanu tugiisikuteenuse kasutajad vanuse järgi (aruandeaasta jooksul)

Isik näidatakse vanusegrupi all, millesse ta kuulus aasta lõpu seisuga või teenuselt lahkumise hetkel.

Tabel 2. Tugiisikuteenuse osutamise maht, tundides (aruandeaasta jooksul)

Näidatakse vastavale sihtgrupile osutatud teenuse maht tundides, kokku.

Tabel 3. Tugiisikute arv vanuse ja hariduse järgi

Isik näidatakse vanusegrupi all, millesse ta kuulus aasta lõpu seisuga.

Tabel 4. Tugiisikute arv ja teenuse osutamisega kaasnevad kulutused (aruandeaasta jooksul)

Kui üks tugiisik osutab teenust erinevatele sihtrühmadele, näidatakse ta kõigil vastavatel ridadel. Ridade summa ei pea sel juhul võrduma tabelis 3 real 05 näidatud tugiisikute arvuga.

5. Lapse ajutiselt perekonda andmine (aruandeaasta jooksul)

Näidatakse need asenduskodus elavad üle 3-a. lapsed, kes suunatakse õppetööst vabal ajal ajutiselt perekonda, perekondade arv kuhu lapsed on antud ja kulutused rahastajate lõikes. Teenust reguleerib Sotsiaalministri 20. detsembri 2000.a määrus nr 85 "Asenduskodule, koolkodule või noortekodule esitatavad nõuded lapse ajutiselt perekonda andmise korraldamiseks", millest tulenevalt võib anda ajutiselt perekonda asenduskoduteenusel viibivaid lapsi, keda ei ole võimalik lapsendada või anda hooldusperekonda või eestkostele. Laps antakse ajutiselt perekonda õppetööst vabal ajal (puhkepäevadel, riigipühadel või koolivaheajal) maksimaalselt kolmeks kuuks. 3–7-aastast last lubatakse perekonda kuni kolmeks päevaks korraga.

Lapse ajutiselt perekonda andmiseks sõlmitakse kirjalik leping, mille kestvuseks on tavaliselt aasta. Perekond, kuhu laps ajutiselt antakse, võib saada asenduskodust lapse toiduraha ja lapse riided peres elamise ajaks. Asenduskodu lahtrisse märgitakse summa, mille asenduskodu on lepinguga andnud perele, kuhu laps on ajutiselt suunatud.

Kui lapse eestkostetasutus on teinud omapoolsed kulutused seoses lapse ajutiselt perekonda suunamisega, märgitakse KOV lahtrisse vastav summa. Muude allikate alla märgitakse eelmistes tulpades nimetatata rahastajad sh projektid.

Kui perekonnas, kuhu laps on ajutiselt asenduskodust suunatud, on isik, kes on lepingu alusel kohaliku omavalitsusega ka täiendavalt tugiisik samale lapsele, siis märgitakse andmed eraldi nii tugiisikuteenuse osutamise kohta kui ka lapse ajutiselt perekonda andmise kohta.